

Ἄτονες λέξεις

Δέκα μονοσύλλαβες λέξεις, ἐπειδὴ προφέρονται πολὺ στενά μέ τήν λέξη πού ἀκολουθεῖ, δέν τονίζονται καί γι' αὐτό λέγονται ἄτονες.

Ἄτονες λέξεις εἶναι οἱ ἀκόλουθες

α) **ὀ, ἦ** (ἄρθρα)
οἶ, αἶ

β) **εἰς, ἐν, ἐκ** (ἢ **ἐξ** (προθέσεις)*
πρίν ἀπό φωνῆεν)

γ) **εἰ** (σύνδεσμος)
ὥς (σύνδεσμος καί ἐπίρρημα)
οὐ (ἀρνητικό μόριο)

ἢ **οὐκ** πρίν ἀπό φωνῆεν μέ ψιλῆ
ἢ **οὐχ** πρίν ἀπό φωνῆεν μέ δασεῖα

Τό ἀρνητικό μόριο **οὐ** παίρνει τόνο, ὅταν μετά ἀπό αὐτό ὑπάρχει σημεῖο στίξεως.

*Σημείωση. Οἱ ἄτονες προθέσεις καί ὁ σύνδεσμος **εἰ** εἶναι δυνατόν νά βρεθοῦν μέ τόνο, ἀλλά τότε ὁ τόνος θά εἶναι τῆς λέξης πού ἀκολουθεῖ καί λέγεται ἐγκλιτική. Μέ τό φαινόμενο αὐτό τῆς ἐγκλισης θά ἀσχο-
ληθοῦμε ἀργότερα.

Παραδείγματα

Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ Υἱός...
Ἰδού ἡ δούλη Κυρίου
Εὐλογεῖτε τόν Κύριον πάντες οἱ Ἄγ-
γελοι αὐτοῦ...
Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἶ ἡμέραι
αὐτοῦ...

Καί εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.
Καί ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου μου...
Ἐκ νυκτός ὀρθρίζει τό πνεῦμά μου...
Ἐξ ὕψους κατήλθες ὁ εὐσπλαγχνος...

Οὐδεὶς ἀγαθός εἰ μή εἷς ὁ Θεός
Τίς Θεός μέγας, ὡς ὁ Θεός ἡμῶν
Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν...
Οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει οἱ θεόφρονες
Παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ... πλήν οὐχ ὡς
ἐγώ θέλω

Λέγεις ἢ οὐ;
Ναί ἢ οὐ;

Ἴνα μή ἔν τινι ἁμαρτήματι παροργίσω
τόν Θεόν
Καί εἶ τι ἥμαρτον τήν σήμερον ἡμέραν